

Nro. 32.

A' FÉLS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.]

*Költ Bétsben Aprilisnek 21-dik napján 1795.
esztendőben.*

*Békességet , és hadakozást jelentő Környül-
állások.*

Bizonyosnak tartatik, hogy a' Fels. Prussiai király békességet szerzett a' Párisi Conventel. Nemtsak a' Német Birodalombéli közönséges levelek, hanem a' Helvéciai magános tudósítások is egyenlően bizonyittyák ezen történetet. Egy Basiliai tudós lakos im' ezeket írja *April. 8-án* egy idegen tartománybéli barátjának: „Siettséggel, de nagy örömmel jelenthetem, úgymond, tenéked, hogy e' folyó hólnapnak 5-ikén, dél utáu 5 órakor tökéletességre ment a' Prussusok és Fr. respublica közt való békességes és barátságos trakta. Mind a' Fr. követ *Barthelemy* úr, mind, pedig a' Berlini udvarnak követje *B. Hardenberg*,

kezek alá irásával meg erősítették, és mind ket-
ten közönségesen ki jelentették azt a' Basileai
Magistratusnak. Noha ezen békességnek czikke-
lyeit még eddig senki is ki nem tanulhatta; an-
annyit mindazáltal tsak ugyan tudunk azok kö-
zül, hogy a' Fr. respublikának valóságát, és más-
tól való nem függését meg esmérte a' Berlini ud-
var; hogy a' Prussiai seregek vízfza mennek a'
Prussiai státusokba; és hogy magára válalta a'
Prussiai király azokért a' Német Birodalombéli
fejedelmekért való közben járást, a' kik a' Fr.
republikával meg akarnak békélni; hogy mind
addig a' Frantzia birtok alatt fognak a' Rénusnak
túlsó partyán lévő Német Birodalombéli tarto-
mányok maradni, valameddig a' közönséges bé-
kességnek alkalmazosságával a' köz határok szo-
rossan meg nem határozthatnak; végtére, hogy
minden kár pótolás nélkül, mind a' két részről
vízfza fognak a' hadi foglyok botsáttatni. — Re-
ményljük, nem sokára a' Cs. K. Birodalmaknak
füleiben is ez a' kedves szózat fog meg tsendül-
ni: *Békesség tinéktek.*

A' Prussiai katonákon kívül, a' kik már most
együtt esznek, isznak, és társalkodnak a' Frantzia
patrióta katonákkal, minden szövetséges seregek
előbbi állapotokban vagynak, 's a' hol alkal-
matosságot találnak, öszve is tsapnak az ellenség-
gel. Moguntzia környékén, nevezetesen a' *Lau-
benheimi* töltésen, egy battériának készítéséhez fog-
ván a' Frantziák, *April.* 8-ikán egynéhány közik-
be lövetett ágyú golyóbisok által széllyel szórat-
tak. Azoltától fogva tsendességgel viselik ugyan
magokat, hanem *Hechtsheim* és *Marienborn* közt
mély sántzokat ásnak magok védelmezésére. A'
töllök hozzánk által szökött katonák beszélik,
hogy a' Frantzia lovasság felettébb roszsz állapot-
ban legyen, és hogy minden gyalog batalliontól
egynéhány emberek küldettek ki, az ágyúk eleibe
fogattatandó lovaknak és ökröknek ki rendeléseke-
re; egyéb aránt nékiek is nagy bizodalmok va-
gyon a' majdan következő békességhez.

Olaszország.

Az Angliai és Fr. flották közt, a' múlt holnapnak 14-ikén történt tengeri tsatáról éppen ellenkező tudósítást hirdettettek ki a' Fr. nemzeti képviselők az Olasz Országi Fr. armádiánál. Ezen jelentésnek summája ez, hogy el foglaltak ugyan az Anglusok két Frantzia hadakozó hajót; ellenben a' Frantziák is öszve rontottak négy Anglus hadakozó hajót, egy 74 ágyús nagy hadakozó hajót pedig el vettek, 's Tulonba bé is vitték; hogy lehetetlen vólt a' Fr. flottától el maradott, és az Anglusok által el foglaltatott hajókat a' tengeri szelek miatt utól érni, és védelmezni; hogy az Anglusok is felettébb sok kárt vallottak, és tele vólt a' tengernek partya az öszve töretett Anglus hajóknak maradványaival.

Ismét az a' tudósítás jött *Génuából*, hogy a' Tuloni kikötő helybe visszament Fr. flotta erősséget vett maga mellé, és 200 transport hajókkal, 30 ezer emberből álló sereggel, és igen sok tábori ágyúkkal együtt, szélnek botsátotta vitorláját. — Kétség kívül nem sokára egymás üstökébe kapnak az Anglus és Fr. flották, 's talán ekkor is *Hotham* admirálnak fog a' hadi szerentse szolgálni, kinek hajó serege, a' *Velentzei* tudósítások szerént, újobban 8 hadakozó hajóval erősítetett meg. —

B. *Devins* Cs. K. hadi Tármaster *Aprilisnek* 8-ikán váratott *Majlandba*, 9-ikén *Boséóba* tétett onnan által a' fő kvártély; minden regementek és batallionok parantsolatot kaptak a' marsirozásra, 's ezek is *Boseo* alatt fognak táborba szállani. *Majlandban* sokan nagy summába fogadtak, hogy *Augustus* hólnapjáig közönséges békeség lészzen.

A' nagy hadi készülétek között is meg újjult az a' hír, hogy a' *Turini* udvar békességes alku-ra lépett légyen a' Fr. *Conventel*, és hogy ez is majdan tökéletességre megyen.

Egy különös történet esett Turinban, a' múlt hólnapnak 26-ikán. Egy fő ember magához hivatván egy odavaló gazdag zsidót, 10000 livrát érő ezüsttel kínálta meg ötét. A' nyereséget szerető izráelita kapott az alkalmatosságon, haza futott, és tele rakván zsebjeit arannyal, ismét vissza ment amannak házába, 's egész nap ki maradt. Más nap reggel szorgalmatoskodván férjének hol lételén a' zsidó afszony, a' zsidó biróhoz ment, e' pedig a' kórmány székhez, strázsát kérvén maga mellé. El is küldetett egy Commissarius néhány katonákból álló kommandóval, a' kik környül vévén a' fő ember házát, mindenét meg vizgalták, végtére egy föld alatt való kamarára akadtak, mellynek ajtaja hasitékján gyertyát égni láttak belől, 's azonnal bé törvén az ajtót, a' ház urát ott lelték, a' ki is a' zsidónak diribról darabra vágatott testét szinte egy bőrös ládába rakta, adandó alkalmatossággal kívánván onnan ki vinni, 's a' vízbe vetni. Leg ottan meg fogattatott a' gyilkos, és vasra veretetvén várja gonosz tselekedetének érdemlett jutalmát.

Spanyól Ország.

Minden Spányól ármádiánál lévő nevezetesebb hadi vezérek Madritba mentek *Febr.* végén, a' király parantsolattyára, holott hadi tanács tartattatván, néhány változások történtek a' vezérek közt. *Colomera* Generál helyett, *Castel Franco* hertzeg fogja a' Navarrai ármádiát kommandérozni, *Gr Urrutia* a' Katalónia ásmádiának fő vezére, *Barcellónának* védelmezésére rendeltett az alatta való néppel; *Katalónia* napkeleti tartományainak óltalma a' nemzeti katonaságra bízott, melly most 20000 emberre szaporítatott. Ugyanannyi foból álló tartalék sereg fog fel állítani; azonközben még is nagy reménység vagyon a' békességnek vissza szerzettetéséhez. Az eddig Berlinben volt Spányól követ *Guemez* Gróf belső ministerségre emeltetett. — A' Spányól királyné

Febr. 10-ikén maga mulatására lovagolni ki menvén, a lóról le esett, hanem semmi roszsz következése nem vólt ezen történetnek egészségére nézve.

Nagy Britannia.

Még most is szüntelen sürgetik az antiministeriális résznek tagjai a' Frantziákkal való békeség szerzést. — A' múlt hólnapnak 24-ikén ismét hozszas beszédet tartott *Fox* úr az alsó Parlamentomnak gyűllésében, mellyben meg mutogatta az ország segítségének kútfejeit, meg világo-sította azon segedelmet, mellyet várhat Anglia maga szövetségeseitől, előbeszéllette azt az útát és módot, a' melly szerént vezettetett a' király, végtére az Országnek népesítéséről, Finántziájáról, manufacturáiról, és kereskedéséről is beszélt, a' mellyek, felettébb sokat szenvedtek a' hadakozásnak kezdetétől fogva. Ez a' hadakozás, úgy mod *Fox* úr, 70 millio font sterling-nél többet okozott minékünk, és a' közönséges adó is 3 millió font sterlingel szaporitatott. — Az Angliai portékákért, másunnan bé jött pénz 1793-ik esztendőben, 4 millió font sterlingel kevesebb vólt, mint annakelőtte esztendővel 's a' t. — Egy szóval, olly hathatós orátiót mondott ebben a' gyűllésben *Fox* úr N. Británniának szoros környül állásairól, és a' békességnek szükséges vóltáról, hogy önnön maga *Pith* minister is meg vallotta, hogy soha szebb és fontossabb orátiót nem hallott a parlamentomban.

*Lengyel Ország*nak jelenvaló szomorú környülállásai Angliában is nagy szükséget okoztak, úgy annyira, hogy már most sok helyeken kartofel lisztből sütnék kenyeret. Azon 100 ezer mérő tizta búza, mellyet *Dántzigből* vártanak, ki maradt, Lengyel Országban is nagy lévén a' szükség. — *Mart.* 24-ikén azt a' jelentést tette *Pith* minister az alsó Parlamentomban, hogy ő a' jövő 1796-ik esztendőre egy új lotteriáról való con-

tractust tsinalt, mellyből 258000 font sterlinge fog a' Status nyerni.

Lengyel Ország.

Ügy hallatik, hogy Európának nevezetes hatalmasságai, u. m. a' Török Birodalom, a' Fr. respuklika, a' *Stokholmi és Koppenhágai* udvarok, sőt még mások is, nemcsak óhajtyák, hanem munkába is vették a' Lengyel respublikának előbbi állapottyába való vizsza helyheztetését, és azt kívánnyák: 1.) Hogy térjen vizsza *Stanislaus Augustus* Warsóviába. 2.) Adattassanak vizsza a' Lengyel respublikának el foglaltatott tartományai. 3.) Gyüllyenek öszve a' Lengyel mágnások a' respublikának reorganisatiójára, avagy jó talpra való állítására. 4.) Küldjenek azok a' hatalmasságok, a' mellyek részt vesznek a' Lengyel respublika további megmaradásában, követeiket, a' kik mind a' belső, mind a' külső tsendességnek álhatatos fundamentomra való állításának eszközeiről, tanátskozzanak.

Warsóviából ezeket írják: Gr. *Suwarow* Feldmarsál, rövid napok múlván ide hagyja a' várast, és ide egy óráni járó földre, *Wilanow* alatt táborba fog az alatta való néppel szállani. Minden Orosz követséghez tartozott személlyek *Pétersburgba* parantsoltattak menni. Oda vitettek által a' Lengyel Orzági akták és archivumok is. — Még most is szüntelen költöznek ki a' Lengyelek hazájokból, rész szerént Galliciába, rész szerént pedig Móldvába, holott barátságossan fogadtatnak. — A' *Móldvai* Vajdának minden lépésére, 's nyomára szemessen vigyáztat a' fényes Porta, az a' gyanúság támadván eránta, hogy ő is eggyet értsen a' Pétersburgi udvarral, és hogy ennek markába akarja azon tartományt játtzani. A' Lengyel Országban uralkodó nagy szükségnek enyhítésére, meg engedte a' *Dantzigi* kereskedőknek a' Prussiai király, hogy elegendő búzát és

gabonát vihessenek oda. E' nélkül valósággal éhhalásra kellett volna a' szegény Szarmatának jutni. *Mart.* 20-ik napján készített ki a' Kurlandiai Karoknak közönséges gyűlésében, a' Lengyel Ország eránt való akta, és az a' közönséges magokat le kötelező levél is, melly által hazájokat az Orosz Birodalom általmazása alá ajánlották; melly levélnek Pétersburgba való vitelére egy hat személyből álló Commissió rendeltetett ki.

Frantzia Ország.

A' Párisi Convent tagjainak meg változtatásáról hozott végzés rendkívül való nyughatatlanságot és érzékenységet okozott mind a' népben, mind a' Conventnek néhány meszse látó tagjaiban. *Louet* ekként kezdette beszédjét a' *Mart.* 30-ik napján tartatott gyűlésben: Tantorgó volt, *úgymond*, a' közönséges értelem 24 óra alatt, de már most ki nyilatkoztatta magát. — A' jó polgároknak homlokaikon édes reményéget olvastam, a' respublika ellenségeinek homlokaikon pedig a' sértegető örömet. Képzelődéseitektől a' a' józan okossághoz visszfa hivlak titeket; e' fogja tinéktek meg mondani, hogy a' nép jussainak visszfa adására is meg kell választani az időnek azt a' tzikkelyét, a' mellyben lehet ezen emberi jussainak gyümöltseivel élni. Hátugyan most vagy e' az az idő, a' midön a' leg buzgóbb patrióták az országnak határain túl viaskodnak, a' midön annyi ezeren ülnek a' tömlötzökben? Esküvéssel köteleztétek magatokat, hogy valamé dig békesség nem lesz, addig el nem távoztok mostani ör álló helyetekről; hogyha önként meg nem tartandjátok esküvésteket, a' nép fog titeket annak tellyesítésére kényszeríteni, azt fogja nektek mondani, hogy ötet ellenségei dühösségére akarjátok hagyni. — Jelen vagy az idő, kedves társaim, kaptsollyátok öfzve magatokat; mondjátok meg a' népnek, hogy ti hivek lévén tett esküvés-

tekhez, mind addig el nem fogjátok mostani örálló helyeiteket hagyni, valameddig a' respublikát állandó fundamentomra nem állittyátok. — Azt kívánom, hogy az új Convent öszve hivatásáról való végzésteket húzzátok vissza. „

Egyenlő értelemben vólt *Louettel Pellet*, és így szólott: „Az a' rendkívül való öröm, melylyel fogadtátok ezen végzést, ditsösségtekre szolgál; ki nyilatkoztattátok az által, hogy ti mindenkor készek vagytok a' reátok bizatott nép jussainak vissza adására. Hanem mostan a' józan okosság reguláit kell követnünk, ezek pedig azt mondják tinéktek, hogy ettől a' sinór mértéktől függ Frantzia Országának egynéhány századbéli boldogsága. A' Convent változásának újabb revolutió lenne a' következése, e' pedig mindenekeket fel forgatna. — Nem elég tsak jót mivelní; hanem annak rendes idejében, okossággal kell ahhoz fogni. „

Chenier kemény beszédekkel illette a' Conventet, így szólván: Köröskörül nézek, úgy-mond, 's úgy találom, hogy kötelesek vagytok a' gonofzságnak meg büntetésére, a' nyomorúságoknak meg kissebbítésére, a' constitutióznak talpra való állítására, és egy ditsösséges békességnek szerzésére. Bé töltöttétek e' mind ezeket? Épen nem, másokra akarjátok e' azt hagyni, a' mit tinéktek kellene végbe vinni? — Hát ugyan gyalázattal akartok e' familiáitokhoz vissza térni, 's meghalni? Eleve látom azokat a' Convent meg újításából származandó szomorú következéseket — Nem hiszitek é, hogy meg győzetett ellenségeitek fris bizodalmat fognak abból magoknak tsinálni? hogy újabb sebeket fognak pénzeik által a' respublikának testén ejteni? Kérlek benneteket, azoknak a' re-publika vitézeinek, a' kik véreikkel festették meg határainkat, azoknak a' hivatalbéli társainknak nevekben, a' kiknek vérek a' szabadságért az öldöklő alkotmányon ki ontatott, maradjatok továbbá is ör álló helyeiteken — ne hagy-

gyátok azt el gyalázatossan azon szempillantásban, a' mellyben mindenek álhatatosságra intenek bennünket. "

Cambaceres ekként szólította meg a' Conventet: Bé tellyesítettük é, *úgymond*, a' reánk bizatott hivatalt? Elegendő kezességet nyújtott é a' constituciónális akta arra, hogy a' népet meg fogja az új revolutiótól védelmezni? Epen nem! igazgatásbéli változást kíván a' nemzet, ennek pedig mozdúlhatatlan oszlopaínak kell lenni. — Hogyha el hagyjátok mostani örálló helyeiteket, minekelötte a' nép bóldogságának kút fejeit előtte fel nyitnátok, olly terhet fogtok az utánatok következő nemzeti képviselőkre hagyni, mellyből szükségesképen új revolutiónak kell származni. A' föld mívelés mesterségének, és kereskedésnek visszsa szerzésére még semmit nem míveltek; a' belső tsendességnek, és constituciónnak fel állítására törvényeket kell szabni, ezt pedig nem olly könnyen, nem is egy 12 személyből álló Commissió által lehet végbe vinni, kiváltképen, hogyha a' constituciónnak egyik tzikkelyét a' másik után jól meg akarja visgálni, és meg hányni's vetni. „ — *Jeambon Sz. André* egy értelemben vólt *Cambaceressel*, és szükségesnek lenni ítélte a' végre hajtó tanátsnak fel állítását, mivel, *úgymond* ő, a' miólta ez el törültetett, azóltától fogva sok gonoszok környékeztek még a' respublikát. — Igen veszedelmes dolog minden hatalmat egyetlen egy kéznek által adni.

Az eddig elő számlált serkentő okok annak meg határozására bírták a' Conventet, hogy továbbá is meg maradjék maga ör álló helyén, és még most még tsak emlékezet se legyen annak meg újttatásáról; hogy egy hat személyből álló Commissió rendeltessék a' constitúcióra szükséges törvényeknek el készítésére; és hogy ezen commissió 20 napok alatt mutassa meg azt az útat és módot, a' melly szerént folyamatban lehessen a' constitutiót vinni.

Mind ezeknek végződése után arról tétetett a' köz Jóra ügyellő Commissió jelentést, hogy 40 *Chouans* tisztek, 's 400 *Chouansok* tértenek légyen vissza a' respublikának kebelébe, és hogy 600-an vezérjeikkel együtt *Kennesbe* menvén, *Mar.* 17-ikén le rakták fegyvereiket.

Nem hiszem, hogy a' Fr. revolúciónak kezdetétől fogva a nagyobb lárma és zúrzavar lett volna Párisban, mint e' folyó hólnapnak két első napjain. Minden úttzák tömve vóltak zenebonászkodó emberekkel, férfiak aszszonyok, ifjak vének, tsupportónként futkostak imide amoda, 's végtére a' Convent gyűllésének palotájára rohanván el taszigálták a' strázsákat, gyalázatos szókkal illették a' nemzeti képviselőket, kenyeret kértek, a' constitúciónak meg állítását kívántak, ditsérték a' múlt Májusnak utolsó napján történt dolgokat, otsárlották a' Juliusnak 27-ikén végbe menteket, egy szóval a' velek együvé elegyedett Jakobinusok erőt venni látattak a' mértékletes Conventen. Egy bátor ember a' bé tódúlt sokaság közül ki válakozván ekképen szóllott; „Imé látványátok a' 14. *Juliusi*, a' 10-ik *Augustusi*, és 31-ik *Májusi* férfiakat — ideje vagyon, hogy a' nép meg szabadúljon a' gazdagoknak járma alól; ideje, hogy az igaz Pátrióták fel emeljék fejeiket, és ki szabadítassanak a' záros tömlötzökből; ideje, hogy tsendesség és bővség uralkodjon közöttünk.

Egymás szószolló, a' maga örálló helyén való maradásra, az uzsorásoknak meg büntetésére, az első requisitió alatt lévő ifjúságnak táborba való küldetésére, az 1794-ik éltendei constitúciónak organizálására, és a' tömlötzre hanyatott patriótáknak szabadon való botsátatásokra intette a' Conventet. Erre azt válaszolta az Előülő, hogy mivel lehetetlenség vólna ennyi embereknek jelenlétekben tanátskozni, mennyenek ki a' gyűllés palotájából. Ekkor felettébb sok aszszony rohanván oda bé, olly nagy lárma történt, hogy

még csak szót sem lehetett hallani. Hijába kérte és intette őket az előülő a' palotából való kimenetelre, hogyha ezer ki ment is, 2 ezer ment helyekre visszafra, úgyhogy, nem tanáts háznak, hanem hal és zöldség áruló piatznak vélted volna lenni a' Convent palotáját. Estéli 7 órakor szűnt meg a' lárma, apródonként ki ment a' nép a' gyűllés házából, meg tsendesedett a' Convent, és arról kezdett tanátskozni, mitsoda eszközök által lehetne a' gonosz Jakobinusoknak fel tételeket hijába valókká tenni. Végtére azt végzette, hogy az eleség meg szaporítására, és a' tsendességnek helyre állítására szükséges eszközökről gondolkozzék a' köz bátorságra ügyelő Commissió, keresse ki a' történt zenebonának indítóit, 's adja által a' Párisi osztály criminále fórumjának. Ugyan akkor azt is végzette a' Convent, hogy *Barrere*, *Collet*, és *Billaud* vettessenek ki a' republikának kebeléből, *Chales*, *Chondieu*, és *Leonhard Bourdon* nemzeti képviselők fogatassanak meg, 's vitetessenek a' *Pikárdiai* tartományban lévő *Hami* várba rabságra.

A' *Tulonban* lévő nemzeti képviselők illetén tudósítást küldöttek a' Frantzia és Angliai flották közt, múlt hólnapnak 14-ikén történt tengeri tsatáról: a' *Berwik* nevű Anglus hajó kikötő helyünkbe jött, melly *St. Fiorentzóból Livornóba* akarván menni, eskadrénkal öszve találkozott, 's el fogattatott. Ellenben mi is két hadakozó hajóinkat vesztettük el, úgymint a' *Ca-irat* és *Censeurt*. Az *Antifoederalista* és *Timoleon* nevű hajóink eléggé igyekeztenek amazoknak meg tartásában, de mivel e' négy hajóink ellen nyóltz Anglus hajók hadakoztak, lehetetlen vólt azokat az ellenség kezétől meg menteni. El vesztett hajóink helyett más két hajók ragaszkattak a' flottához.

B e c s.

A' Szombathelyi F. T. Kaptalanban következő változások történtek: Néhai *Csödi Pál*

nagy Prépost helyett, Fő Tízt. Rákosi *Boros István* Urat, azon Kaptalannak nagy érdemű Kanonokját, és Lectorját tette Fels. Urunk nagy Prépostá. *Lectorságra* lépett F. T. *Dugovits János* Kanonok és Kántor úr; *Kántorságra* F. T. *Nagy József* Kanonok és Kustos Úr — *Kustósságra* F. T. *Eölbey János Nepomok* Kanonok Úr — *Papóczi* Priorrá és Kanonokká lett T. *Godány János*, ennekelőtte *Sárvári All-Esperest* és *Parochus* úr. — Utólsó Kanonikussá tétetett T. *Szabó Imre* Körmendi Plébánus Úr.

Elegyes Történetek.

A' Párisi Conventnek szerentséjére, jelenvölt *Pichegrü* Generál, az *Aprilisnek* 2-ik napján történt nagy zenebonában, és háromszor forgott veszedelemben, de mindenkor nagy bátorságot mutatván, tsupán tekintete által is megrettentette a' Convent ellenségeit, más nap ő is megjelenvén a' Convent gyűlésében atyafiságos tsókokat nyert az előülötől. Néhányan azt kívánták, hogy továbbá is Párisban maradjon; de mivel már letsendesítetett a' *Jakobinusok* által indítatott zenebonának forgó szele, szükségesebnek ítéltetett a' *Rénusi* ármádiához való menetele, mind ott való mulatása. A' köz Jóra ügyelő *Commissió*nak tagjai négyel szaporítattak, úgyhogy már most 16-an vagynak. — A' külső országi követeknek számokra egy különös kar készitetett a' Convent palotájában. — *Brüszszel* környékén tenkelyből sütött kenyérrel élnek a' lakosok, a' gabonának és búzának szzüksége miatt. — Párisban minden harangok leszedettek a' tornyokból, ne hogy lármat üssenek a' zenebonások. Egyedül a' nemzet palotájának tornyában maradott meg a' harang. — *Egy Filipponeau* igen híres festő, rajzoló, rézmettző, és hamis assignáta tsináló, a' múlt hólnapnak 20-ikán halálra ítéltetett hatod magával egygyütt. —

A' *Svéviai* kerület 50 ezer tallért ajándékozott a' Rénus mellett táborozó Cs. K. ármádiának táplálására. — A' *Biponti* uralkodó hertzeg *Manheimban* meg halálozott, *Aprilisnek* 1-ső napján, életének 49-ik elztendejében. Helyette *Maximilián* József *Biponti* hertzeg fog uralkodni. — Angliában is nagy szükség uralkodik a' kenyérnek nem léte miatt. — *Warsóviában* mind Austriakus mind Prussus verbunkosok vagynak, és, mivel ott is nagy szükség vagyon, számos iffiúság vesz nálok szolgálatot. A' *Bambergi* hertzegi püspökségre B. *Bussek Kristof Ferentz* tudós *Bambergi* kanonok választatott, *Aprilisnek* 7-én. *Berlinben* ismét meg újjúlt az a' hír, hogy a' *Hollandiai* helytartó egész familiájával együtt oda fog menni. — Ki tudja, ha a' *Frantziáknak* *Hollandiából* való kimenetelek után, nem fog é bé sétálni a' Prussusokkal együtt *Hágába*. — A' *Stokholmi* királyi Akadémia, mellyet a' meg hólt király állított fel, a' mostan uralkodó ifjú király által fel-függesztetett. — A' *Hollandiai* kikötő helyekben 208 kereskedő hajók vagynak, úgymint 51 *Anglus*, hat *Amérikánus*, 10 *Spanyól*, két *Svekus*; 129 *Hollandus*, és 21 ollyatén hajók, a' mellyek meg jobbitatnak.

T u d ó s í t á s.

A' *Maros Vásárhelyi* Ref. Collégiom néhai egyik Professorának, az 1772-ben *Ultrajectumban* ki botsátott hallotti versei (*Carmina Exequialia et alia. Trajecti Bat. 1772.*) által jó deákságáról esméretes, és a' hazai szép tudományoknak kárával igen hamar meg hólt *Kovásznai Sándornak* maradott kéz irásban a' több nyomtatatlan munkái között, a' *Cicero kötelességekről* írt munkájának egy fő rendbéli Tudósnak ösztönözésére tett fordítása is 3 könyvekben (*Cicero de Officiis*). A' melly munkát hasznosnak lehet tartani.

1.) Az ifjúságra nézve; ha ki az ifjak közzül magát a' magyar nyelvből deákra, vagy ebből

magyarrá való fordítás által, akármeltyik nyelvben a' kettő közzül gyakorolni, 's jó ízt és magának tökéletességet akar szerezni.

2.) Az akadémiái és iskolabéli Tanítókra nézve; hogy a' Philosophiában's Törvényben előforduló szóknak és ki tételeknek igaz magyar neveivel, és az arra szolgáló ki fejtésekkel meg esmérkedjenek.

3.) A' Magyar Deákságnak (Litteraturának) minden felső gyámolaira, és barátaira nézve; a' jó magyarság a' jó fordítások által kétség kívül gyarapodván.

4.) Mind azokra nézve, kik a' *Piatzos* úgy nevezett Classikus írókat szeretik, mellyeknek kétség kívül *Cicero* az apjuk.

5.) A' ízép nemre nézve, melly a' deák nyelvben jártos nem lévén, örömet olvasná a' régi nevezetes írókat a' jó íznek ki pallérozása végett.

6.) Ha azért minden pallérozott nemzeteknek példájokkal meg nem tsalatom, mellyek közül mindenik', a' *Piatzos* régi írókat, mint a' jó iz mestereit az ő hazai földébe által plántálta; ha különösen Német Ország példája meg nem tsal, a' hol a' híres *Garve* előtt is a' *Cicero* kötelességeit többen fordították; a' *Garve* jeles fordítása pedig már egynéhány versen ki adatott; és ha a' mai idő szükségeinek meg gondolása az útból félre nem vilzen, mellyben minél többen vagynak, kik tsak igasságaikról (jussaikról) gondolkoznak, annál szükségesebb, hogy kötelességekre is mind gyakrabban, mind hathatósabban reá emlékeztessenek; úgy tartom, hogy nem véték véle, ha a' Nemes Magyar és Erdély Országai Közöniséget ezennel a' nevezett Munka' fordításának ki adatására lejendő alá írására (subscriptiójára) meg szóllítom. —

Béts Sz. György havának 13-ikán 1795.

Lötsei Engel Christian.

Az Erdélyi Felsőges Udvari
Cancellarián Accessista.

* * *

Ezen fenn nevezett munkának 8-ad rész formán való kiadását magamra vállaltam. A' kik szép író papirosra való nyomtatványokat akarnak szerezni, ezek neveiket 40 krajtzárokkal írják alá; a' kik pedig közönséges jó papirossal elégednek meg: azoktól tsak 30 krajtzárnyi alá irás kívánatik: a' kik pedig *Erdély* Országban a' kiadó Úrnak elébbeni hírdetése szerént, melly a' N. Erdélyi Ország gyűlése' alkalmatoszágaival, Böjt más havának 13-dikán költ, 40 kr. elő fizettek: azoknak az első nyomtatványok különös szép író papirossan fognak küldetni. Az alá írók' (subscribensek) nevei a' Munka elein ki fognak nyomtatni, és olyan reménységben vagyok, hogy azoknak lajstroma bizonyosága léfzen, maga házában a' nemzeti nyelvnek melly sok barátai legyenek. *Pünköst* havának végéig a' Magyar Literatura' Mivelői között a' következő Urak fogják fel venni az alá irást.

Magyar Országban.

Aradon, T. T. Próf. *Biró Pál* Úr.

Budán és Pesten, T. *Kováchich Márton György*,
T. *Schedius Lajos* Prof. és minden könyváros Urak.
— Debreczenben, a' Réf. Collégiomban *Nagy Sámuel*. — Kassán, T. *Baróti Szabó Dávid* Prof. és
T. *Kovács István* Préd. — Komáromban, T. *Mindszenti Sámuel* Préd. — Győrött, *Müller Könyvkötő*. — Nagy Váradon, Próf. *Tertina Mihály* —
Késmárkon, T. T. Próf. *Genersich* — Ketskémén-
ten, *Veresmarti* könyvkötő — Léván, *Lovas László* könyvkötő — Lötsén, T. T. Rector és Prof. *Liedemann Márton* — Lossontzon, F. T. *Kármán József* Superint. — Miskóltzon, *Molnár Sigmund* Könyvkötő — Pápán, Prof. *Márton István* — S. Patakon, Prof. *Bartzafalvi Szabó Dávid* — Rimaszombatban, *Ferentzi Sámuel* Könyvkötő. — Szombathellyen *Zsóldos István* könyvkötő. — Sz. Fejérvárott, *Láng Ágoston* Könyvkötő — Sikló-

son, *Tóbi János* Könyvkötő — Sopronyban, T. T. Pállya Director, Prof. *Vietoris Jónás*, és *Németh Mihály* Könyvkötő — Vátzon, Marmarosi *Gottlieb Antal* Könyvnyomtató. — Veszprimben, *Fejér János* Kereskedő — Urak.

Erdély Országban.

Kolosváratt, *Doctor Gyarmati*, és T. T. Próf. *Szatthmári Pap Mihály* — Szebenben, T. T. Próf. *Pinder János* — M. Vásárhelyen, T. T. Prof. *Ziláhi Sámuel* — N. Enyeden, T. T. Prof. *Benke Mihály* — K. Fejérváron, T. *Seelmann Károly* Tanácsos — Urak.

Mind ezeknek az Uraknak fárattságok' jutalma lészzen a' tizedik példa (exemplar). A' Magyar Országiai engemet, az Erdély Országiai pedig a' ki adó Urat, az alá irás iránt levelek által annak idejében tudósítani ne sajnállyák.

Posonyban Sz. György Havának 15. napján.
Weber Simon Péter Könyváros.

Eladni való Bibliotéka.

Azon köz társaság, melly a' mostanában, másod ízben köz árra botsátandó, 's különös szorgalmatossággal öfzve szerzett bibliotékát (melly már egyfzer, nevezetessen ezen folyó esztendőnek első hólnapjában, *Januariusnak* 20-ik napján, a' többet ígérőknek meg szerzés véget ki hirdette-tett) papirossal meg vévén, de a' pénznek nem létele miatt, a' meg határozott időre eleget nem tehetett, a' kapitális helyett, ki tudja meddig, interest ajánlván fizetni: tehát közönséges hirré tétetik, hogy az említett könyvek, a' jövő *Juniusnak* 5-dik és több következő napjain, licitációra, az az, közönséges árra fognak botsátatni. A' közönséges el adás lészzen *Pesten*, a' Hatvani kapun kívül, és éppen mellette, a' Római király nevet viselő vendégfogadóban Nro 608. — Ezen jelentést szóról szóra azon módon iktattam bé a' mint kirántatott tölem.